

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriafly-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy óra . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Szemle.

I.

A t. Ház képe nagyon érdekes. E pillanatban a híres szabadelvű párt fel van négyelve.

A legkisebbik részt adja a diszidensek csoportja. Csak harminczan vannak, de ezek non numerantur, sed ponderantur. Magatartásuk a párduczra emlékeztet. Méltóságosan lépkednek, hol régi bajtársaik, hol az ellenzéki férfiak társaságában. Izomatuk olykor összehúzódik, mintha ugrásra készülének. De most még mérséklük magukat; el-el nyújtózkodnak s agyarukat csak ásitás közben mutatják.

Kerekszámban százat tesz ki a populus Bánffyánus. Lármás, feleselő és szemérmetlen volt még az imént. Meglátszott rajta a csókasereg minden ismérve. Egyénileg egy polturát sem értek. Külön vadak, félénkek, erőtlének. Együtt megtöltötték a levegőt rikácsolással és sötétességgel. Azonban eselleknek voltak a zsákmány körül. Nagyobb ragadozóknak jutott minden jó falat. Minden röghöz elkésve érkeztek s csak penzióhulladék és felügyelőségi morzsa lett az osztályrészük.

Állapotuk e pillanatban siralmas. Bánffy bukott ember. Multja rossz, jövője nincs. Ránézve jó, ha a politikai Nirvána födi el. Ha még az emléke is kivesz. Ha megsemmisül, nem miként az anyag és az erő, mely csak átalakul; hanem megsemmisül, miként egy rossz álom, melynek sem élete nem volt, sem föltámadása nincs.

Ezek a szerencsétlen morzsalesők vakon esküdtek Bánffynak. Csodálatos ambíció, még ebben az emberben is hiálóságot keresni! Már most mit csinálnak? Ki ad nekik mandátumot, állást, kenyeret? Az E. M. K. E. nem adhat mind a száznak. Az erdélyi részekből sok van köztük. Hová lesznek, mihez fognak s szegyenüket, hogy ilyen vezér is jó volt nekik, hová rejtik?

Leborgaszlott fővel busan ballagnak folyosóról folyosóra. Törvényhozói multjoknak egyetlen órája sincs, melyre némi elégtétellel hivatkozhatnak. Két év óta nyakán ülnek az országnak. A hová léptek, a fű is kipusztult lábuk nyomától.

Levigorogtak minden erkölcsi tényező, mert az nem volt zsebrakható. Arra rendezkedtek be, hogy szavazzanak. Reggel és délben, este a klubban, nappal a Házban, hogy szavazzanak — ez vala feladatuk. Hivatást egyébre nem éreztek. Más kötelességet nem ismertek.

A törvényhozói állást lealjasították. Minden üdvösségük abból állott, hogy uruknak engedelmeskedjenek. Mi lesz belőlük?

Sorsukban osztozkodni fognak a vidék azon renegátjai, kik az újabb időben csatlakoztak Bánffyhoz. Ilyen fajtájú politikus sok van, nemcsak Kolozsváron, de egyebütt is.

Akkor szöktek meg elveiktől, mikor azok az elvek legbrutálisabb módon voltak megtámadva. Szegény hazánk ügyét akkor hagyták cserben, mikor legnagyobb szüksége volt kitartó védőkre. Alkotmányunktól elfordultak azokban a nehéz pillanatokban, mikor az ország kormányelnöke megrohanta azt, mint valami osztrák zsoldos.

Ah, urak, ezt nem feledjük el nektek! Följegyeztük neveiteket. Eljárásokra bélyeget sütöttünk. Tudjuk a napot, az órát, hogy mikor vedlettetek meg. Mi, kik küzdöttünk, hogy kezelekből kicsavarjuk hazánk feltét érdekait, mi majd ítéletet tartunk. Fölmentésért és vigaszért folyamodjatok majd elkergetett uratokhoz Apanagyfaluba.

Igenis, csinálják meg az ellenzék hívei Kolozsváron, Tordán, Marosvásárhelyen, Székelyudvarhelyen, Kézdivásárhelyen és mindenütt a renegátok proscriptióját. A közszolgálat minden ágából ki kell zárni ezeket a hütlenekeket. Szerepük szűnjék meg Bánffyval,

miként az árnyék megszűnik, ha pinczébe zuhant a test.

Mintegy nyolczvan tagot számlál a *leltári* anyag. Ezek szeretnék azt a kormányt látni, a melyhez ők sem tartoznak. Ők képezték mindig a mame-lukok derek hadát. Tudnak alkalmazkodni; hisznek a többség csallhatatlanságában; többé kevésbé a maguk emberségéből jutnak a Házba. Ha nem is járnak a maguk lábán, de a saját konyhájuk főztét eszik a saját asztalukon. Vezérük Széll Kálmán, főemberük Hegedüs Sándor.

Munkaképesség, megfontolás s a tisztességes formák szigorú megőrzése jellemzi ezt a hadat. Óvakodnak a radikális eszközöktől. Bánffyra rég zsémbelnek. A disszidensekkel kacérkodnak. Megszavazzák a rosszat is, de szívesen fogadják a jót, ha a kormánytól jön. Ezek tehát kaphatók és felhasználhatók — e szavaknak nem durva, hanem politikai értelmében. A mig erősnek hitték Bánffyt, ők támogatták; mikor ingadozni kezdett, passzivitásba vonultak. E pillanatban, midőn a Bánffy ügye veszve van, készen állnak arra, hogy egy új alakulás magvát képezzék.

Bartha Miklós.

A béke tárgyalások.

Budapest, jan. 12.

Megvannak immár szövegező az ellenzék békefeltételei s azokat átadták a közvetítő disszidenseknek, a kormánynak, hogy a korona elé terjeszthesse azokat.

Az ellenzéki delegáltak ma délen tartották utolsó ülését.

Ebben az értekezletben az ellenzéki pártok kiküldöttai közölték az ellenzék békefeltételeinek megállapított szövegét, melynek végleges megszerkesztésére volt szánva a mai pourparler az ellenzék és a diszidensek képviselői között.

A diszidensek képviselői határozottan és világosan kijelentették, hogy ők a feltételek megállapításában egyelőre részt nem vesznek, mert mandátumuk csupán arra terjed ezidő szerint, hogy az ellenzéki pártok feltételeit a kormányval közöljék. Kerik tehát a feltételek hivatalos és hiteles megállapítását, hogy azokat a kormány tudomására hozhassák.

Erre pontosint közölték az ellenzéki pártok jelenvolt képviselői a feltételeket és azok kapcsán bő és kimerítő magyarázatokkal szolgáltak.

A disszidensek ezeket tudomásul vették, mire a pontozatok végleges megállapítottak és az ellenzéki pártok jelenvolt képviselői által aláírtak.

Ezzel az értekezlet egy órákor véget ért. A miniszterelnököt a pártközi konferencia befejezéséről nyomban értesítették, mire báró Bánffy Dezső arról értesítette a diszidensek képviselőit, hogy ő báró Fejérváry Géza és Lukács László jelenlétében ma délután öt órákor óhajtaná átvenni az ellenzéki feltételeket.

A Házban elterjedt hírek szerint a miniszterelnök még ma, de legkésőbb holnap fogja az ellenzék feltételeit ő felsége elé terjeszteni, a czélból, hogy a korona döntését kérje ki az iránt, hogy e feltételek alapján bocsátkozhat-e az ellenzékkel további tárgyalásokba.

A mennyiben ő felsége döntése után az ellenzékkel további tárgyalások indulnának meg, akkor kezdődik meg majd Szilágyiék tulajdonképpeni missziója: az ellenzék és kormány feltételei közt mutatkozó differenciák kiegyenlítése.

A békefeltételek vezér elvei.

Első volna a **kormány elnökének lemondása.**

Ezzel alkotmányos szokás szerint együtt jár az egész kormány lemondása. Az új kormányalakításnál a korona jogai nem korlátozhatók, s így nem lehet szava az ellenzéknek ahhoz, hogy a korona az összes tárczákat új kormányférfiakra ruhazza, vagy a mai kormány egyes reszort-minisztereit megtartsa állásukban. Az ellenzék azonban Bánffy báró feltétlen s teljes tá-

vozását kívánja, valamint azt, hogy az új kormányelnök az ellenzék többi feltételét mint a kormány legsürgősebb teendőit vegye programjába.

A második feltétel a **kiegyezésre** vonatkozik. Az ellenzék kijelenti, hogy még egy provizóriumot elfogad; a provizórium azonban **hat hónapnál hosszabb időre nem szólhat** s újabb kiegyezési provizórium nem követheti. Ha e hat hónap alatt Ausztriával **alkotmányos uton**, a 14. §. nélkül a kiegyezés megkötődhet, az ellenzék az elé akadályokat nem emel. De ha így meg nem köthető, akkor az ellenzék az 1867: XII. törvényezikk 25 §-ához ragaszkodva, az ország **önálló törvényes** intézkedési jogát fenntartani kívánja.

Ebben az esetben tehát következőnek az önálló berendezkedés; 1902. december 31-ig — a külfölddel kötött kereskedelmi szerződések lejártáig — az önálló berendezkedés úgy történik, hogy az önálló vámterület jogi alapján érvényesül Ausztriával való vonatkozásban a kiegyezési javaslatok tartalmi, tehát az 1698. I. törvényezikben kifejezésre jutott állapotok fenntartatnak, az elvi alap tiszta kifejezése mellett.

Ebben a tekintetben az ellenzék ragaszkodik az 1867. XII. törvényezikk 68. §-nak Apponyi gróf szerint való magyarázatához, vagyis Ausztria-Magyarország a külfölddel szemben nem képezne már ez idő alatt sem vámpolitikai egyezséget, hanem a külfölddel való kereskedelmi szerződéseket a külügy-miniszter **külön kötné meg** Ausztria s külön Magyarország nevében. 1903. január elsejével pedig beállana az önálló vámterület tényleges állapota, a mikor is a kormány Ausztriával csak vám-szerződést köthet.

Harmadik feltétel a **kuriai bíráskodásról** szóló törvény megalkotása, abban a szövegben, a melyben először a képviselőház elé terjesztették.

Negyedik feltétel a **választási törvény** revíziója, ebben a tekintetben kívánják a választói jog kiterjesztését a cenzus kiegyenlítése által, vagyis az által, hogy az ország egyes részeiben egyenlő magas, a viszonyok szerint megállapított cenzus legyen; továbbá annak az intézkedésnek megszüntetését, mely szerint mult évről való adóhátraléka miatt valaki választójogát elveszti.

Ötödik feltétel a **tisztviselői szolgálati pragmatika** sürgős elkészítése.

Hatodik feltétel az **inkompatibilitási törvény szigorítása**; ezzel kapcsolatban van szó a vicinális vasúti törvény revíziójáról, olyképpen, hogy a helyi érdekű vasutak terhei ne nehezedjenek a közsegekre, s hogy a vicinálisokban való részesség a képviselőséggel összeférhetetlen legyen.

Nyílt levél

dr. Solymossi Lajos m. kir. áll. főreáliskolai igazgató urhoz, mint az udvarhely-kerületi tanári kör elnökéhez.

Székely-Udvarhely, jan. 11.

Az 1898 évi decz. 2-iki császári jubileumkor tartott templomi ünnepélyből kifolyólag a székelyudvarhelyi róm. kath. főgymnásium hírlapi támadásban részesült azért, mert a mint a közlemény állította, a tanuló ifjúságnak a templomba való bemenetele és viselkedése tüntetésszerű zajjal történt. Az intézet igazgatója a helyi lapokban nyilatkozatot tett közzé, melyben az ifjúságnak a templomba való felvonulását tárgyalatosan leírja s az ifjúságnak impudált tüntetésszerű magatartást, hamis állítás, rágalom és hazugságnak nyilvánítja.

A közlemény szerzői, számszerint 33-an most már nyilatkozat alakjában állításait fenntartották s az igazgató nyilatkozata után csak annyit ismertek el készséggel, hogy a zaj nem volt czélzatos; de ennek fejében az igazgató nyilatkozat rektifikálását követelték. Tekintettel azonban arra, hogy nyilatkozatukban most már azon helyet is megjelölték a templomban, a mely felől a zaj hallatszott s állításuk igazolására ezt is felhozták, hogy a tanulók közül egyesek a szószékre is felmentek; nyilvánvaló lett azon tény, miszerint a zaj okozói a róm. kath. főgymnásium

ifjai semmiféle körülmények közt nem lehetnek. Ennek biztos tudatában az igazgató egy újabb nyilatkozatban, személyi vonatkozás nélkül előbbi nyilatkozatát teljes egészében fenntartotta s kifejezést adott annak, hogy bár ő nem kutatja, most már kíváncsian volna megtudni, hogy a zaj okozói kik lehetnek.

Ezek után jogosan elvárhattuk volna azt, miszerint nyilatkozó az intézet igazgatója, mely intézetnek ifjai közül többen nemcsak az említett alkalommal, hanem akkor is szokatlan, templomba nem illó magatartást tanusítottak a szószéknek tömeges elfoglalásával, midőn Ő felsége Erzsébet királyné lelkiüdvéért gyásztisztisztelet tartott. Nem tette, pedig annak az intézetnek nem egy tanára nyilvánosan beismerte azt, hogy melyik intézet ifjai közül mentek fel többen a szószékre.

A dolagnak lovagias folytatása lett, az igazgatóság, mivel nyilatkozatát nem rektifikálta, többen provokáltak, vagy felvilágosítást kértek tőle. Az ügy a segédeknek azon kijelentésével, hogy felük senkit személyében sérteni nem akart, elintézését nyert.

Ugy tudjuk, hogy a tanári köröket, melyek szerzetést az országban működnek, nemcsak a tudomány iránti lelkesedés tartja fenn, hanem fenn kell, hogy tartsa azon kollegiális-baráti viszony, mely nélkül munkálkodni, előrehaladni semmiféle testületnek nem lehet s ezért a kör, ha működésében nem tisztán ideális törekvések vezérlik, tönkre megy, mert elveszti azt az egyedüli talajt, melyen munkáját gyümölcsözővé tette volna. Igazgató ur több ízben a kollegiális érület ápolásának adott kifejezést, mint a tanári kör elnöke s most, midőn a tényekről tudomással bírt, nem tette meg azt, hogy a kollegiális érdekében nyilatkozatot adjon ki; pedig egy kellő időben közreadott nyilatkozattal sok kellemetlenségnek útját lehetett volna vágni. Mit tett tehát? Azt tette, hogy bár a 33 aláíróból névleg nem támogatta, de hogy álláspontjukat magáévá tette, ennek kifejezést adott azzal, hogy az ellenfelek „párbaajegédi” szerepére vállalkozott.

Igen sajnáljuk, hogy ennek az állapotnak kellett bekövetkeznie, s mivel intézetünk igazgatója az Udvarhely-kerületi tanári kör aleankségéről lemondott s a körből kilépett, mi vele teljes solidaritásban állván, van szerencsénk igazgató urnak, mint a kör elnökének tisztelettel tudomására hozni azon elhatározásunkat, miszerint az Udvarhely-kerületi tanári körből ezenell kilépünk.

Sz.-Udvarhely, 1899. jan. 10.

A róm. kath. főgymnázium tanári testülete.

Indokolt-e az elpusztult szőlők ujratelepítése?

Magyarországnak ama régi jó hirneve, melylyel szőlőművelés és borászata tekintetben az európai államok előtt bírt, az utóbbi időben meglehetősen aláhanyatlott.

A filoxera, majd pedig a peronospora romboló munkája legnevesebb szőlőterületeket elpusztította ugyan de azért borunk van quantum satis. És épen ez a körülmény volt tulajdonképeni s egyedüli oka annak, hogy a magyar boroknak kelendősege nemcsak a külföldön, hanem hazánkban is megcsappant; mert az a folyadék, vagy legalább is azon folyadéknak legnagyobb része, mely a „bor” elnevezés alatt kerül piacra, szőlőtőkét ugy-szólván nem is látott. Igen természetes, hogy ily körülmények között mindenki a legnagyobb bizalmatlansággal viselkedik boraink iránt, s fog is viselkedni mindaddig, mig e tekintetben illetékes tényezők részéről erélyes intézkedés nem történik az iránt, hogy a lelketlen borhamisítók üzemelmei kellően megtoroltassanak.

A társadalomnak azonban nem szabad addig várakoznia, mig ez a rég ohajtott vágy teljesülést nem nyer. Addig is meg kell ragadnia minden alkalmat, hogy szőlőgazdaságunk renoméja annyira-amennyire újból helyreállíttassék. Igen ám, de azt mondják erre, hogy lehetetlenséggel határos az, mert pl. új szőlőtelepítések oly költséggel járnak, hogy azok elviselésére a magyar szőlősgazda nem képes. A mi véleményünk ezen állítással elentetés. Mi határozottan állítjuk, hogy elpusztult szőlőtők ujratelepítését lehetőleg mihamarabb foganatosítani kell. Közgazdasági s egészségügyi szempontok közzé ezt kötelesegtünk. Közgazdasági szempontból szükséges azért, mert ha teljesen felhagynak szőlőművelésünkkel, évenként milliók fognak kivándorolni egy olyan terményért, melynek előállításá minálunk is egy kis jóakarattal keresztélyítható. Magán gazdasági szempontból is ezen termelési ág jövedelmezősége indít arra, hogy a szőlőművelést kultiváljuk, mert feleslegünket mindenkor eladhatjuk, s így ezen jövedelemből a költségek megtérülven, saját fogyasztásunk tulajdonképen szorgalmunk gyümölcse.

A mi végül az egészségügyi szempontokat illeti, azt hisszük, felesleges bizonyítgatnunk azon káros hatást, melyet a most forgalomban levő kotyvalékok élvezete szer-

vezetünkre gyakorol s azon szintén károsnak mondható befolyást, melyet a bornak a mi életmódunkkal össze nem egyezhető nélkülözése előidézhetne

A szőlők reorganizálásának meg van tehát a maga létjogosultsága, annál is inkább, mert egyelőre tultermeléstől tartani nem kell; de feltéve, hogy tultermelés következnék be, még akkor sem lenne indokolt szőlőművelésünket elhanyagolni, mert ha egyszer ismét helyreállítjuk borászatunk régi jó hirnevet, borkivitelünk bizonyára nem lesz jelentéktelen.

Mindenestre szükséges azonban, hogy a telepítés helyesen, okszertűen történjék, s hogy a művelésnél az ójtásra s a trágyázás keresztüvtelére kellő súlyt helyezzünk. Itt röviden csak az utóbbi kérdésre nézve óhajtunk egy-két megjegyzést tenni; nevezetesen a műtrágyák alkalmazására. A műtrágyákkal szőlőinkben határozottan terméstöbbletet érhetünk el. Homoki szőlőkben kath. holdanként 200 kg. szuperfosz s 100 kg. kén-savas kálira van szükségünk. E mennyiségben 3 métermázsát is meghaladó terméstöbbletet érke el, a mely mennyiség, ha a fürtnék métermázsáját csak 20 ftal is számítjuk, jelentékenyen megtéríti a trágyázás költségét.

IRODALOM.

A gyulafehérvári-kodex.

A Magyar Tudományos Akadémia egyik közelebbi ülésén *Szinnyei József Varju Elemérnek Isteretlen magyar nyelvemlék a XIV. századból* című értekezését mutatta be. A dolgozat tárgyaú egy XIV. században írt kártya-kodex, a melyet *Varju Elemér a gyulafehérvári* könyvtárban fedezett fel, s benne megőrzött, eddig ismeretlenül lappangott magyar versek szolgáltak. Magyar versek a XIV. századból s hozzá a legelejéről! Bizonyára nagyon érdekli ez az egész ország közönségét. Azt hisszük tehát, szívesen veszi az olvasó, az alábbi kis ismertetést.

Talán még az Árpádok korából való e fontos okmány — mint az értekező joggal vélhette — megvalósult íme *Toldi* álmainak egyike, a mit ő és kortársai szinte lehetetlenségnek hittek.

Toldi, Lugossy, Kriza, a kik egy-egy XVII. századi költői emlék felkutatását és megismertetését az Akadémia előtt nemzeti esemény gyanánt tudták bemutatni; lelkesedésük magaslatán a fölfedezők érdemét hozakötötték az illető emlékekhez s a közvélemény megtisztelte a felfedezőket azzal, hogy nevéket adta annak a kodexnek, mely általuk napfényre került. E tiszteletre méltó hagyomány ereje készít bennünket arra, hogy a rendkívül fontos gyulafehérvári-codexnek a „*Varju-codex*” nevet adjuk.

Kis negyedrért kötet az, harmadfél-száz levelet foglal magában, latinul van írva s főként egyházi beszédeknek tartalmaz. Nem kidolgozott és elmondásra váró vagy már elmondott beszédeknek gondosan kikerekített kézírata, hanem csak afféle emlékezet-támogató följegyzések, melyekben a textus és a ráépített beszéd vázlata van leírva. Olyan memoriale a prédikáló barát számára, mint a milyent a későbbi időkől többet ismerünk. *Wattachay János*, minden valószínűség szerint a Ferenczsek budapesti házában tagja, irogatta össze e kodexnek legnagyobb részét. Az ő szép egyenletes kezevonásában olvasunk ezeket a verseket s amaz oklevél formulárit, melynek segítségével e versek korát az éles szemű kutató meghatározhatta. A XIII.—XIV. századok találkozásánál 1296—1310 között expedáltak azokat az okleveleket, a melyekről Wattachay János kézi könyvében másolatokat s egyéb formulákat vett jegyzett föl.

Wattachay János a latin szöveg alatt három helyen egy-egy latin versszakot fordított magyarra, hogy az egyházi szónok magyarul is versben tolmácsolhassa a latin verseket. Ez tehát minden eddigi ismert verses emlékünkn közt legrégibb — versnek ugyan elég gyaló — s összefüggő nyelvemlékeink közt a Halotti Beszéd után első helyen áll, mert régibb a Königsbergi Törédéknél. Az egész kodexet s a magyar bejegyzéseket bővebben és pontosabban Varju Elemér, a fölfedező fogja ismertetni. Addig is közöljük magukat a gyulafehérvári verseket.

Az eredeti szöveg.

Habrosagben walacnok kegyessege
Eleeknek uruksege
Koorsagben walacnok egyessege
Schuesagben walacnok beussege
Elheze nepeknek

Chudalatus mininec ielenetiben
Vnu zaiand mudet igenec tonosagaban
Scent oltara kauer kepeben
Oz keresztjan figu kepeben.

Vnu tonokhtunanan arulatia
Nemzeti nepnech vadulatia
Jrmf varasanac isties fugadatia
Isten fianoch artollonaga
Halalanoch scidaloms quina
S (?) Budug ascunam scimehel latatia.

Mostani magyarsággal.

Háboruságban valóknak kegyessége
Előknek öröksége
Kórságban valóknak egysége
Szükségben valóknak bősége,
Elhező népeknek

Csodálatos műveinek jeleneteiben,
Önnön szájjával mondott igének tanúságában,
Szent oltáron kenyér képeben,
A keresztján függő képeben.

Önnön tanítványának árulátja,
Nemzeti (nemzete) népének vádolatja
Jeruzsálem városának tisztas fogadátja.
Isten fiának ártatlansága
Halálnak szádalmas kina (kinja)
Boldog asszonyának szemével látátja (látása).

A „Magyar Nyelvőr” decemberi füzetében Simonyi Zsigmond egy. tanár összeállítja a három strófa legfontosabb nyelvi jelenségeit.

Tauber Kornél.

EMKE.

Jelen voltak : gr. Béli Ákos elnök, gr. Kornis Viktor alelnök, Sándor József t. alelnök-főtítká, Merza Lajos főpénztáros, dr. Csernátóni Gyula, Fekete Nagy Béla jegyzők, Gyárfás Benedek számvizsgáló, Benkő Mihály, dr. Csiki Viktor, Deák Albert, br. Feilitzsch Arthur, Ferencz József, Hory Béla, Kozma Ferencz, Kuzsók István, Mihály István, Pál István, Radnóti Dezső, Szabó Sámuel, Szvacsina Géza, dr. Török István, dr. Weisz József, Wurchetich Sándor választmányi tagok.

Elnökölt: gr. Béli Ákos. Előadott: Sándor József. Jegyzett: dr. Csernátóni Gyula.

Elnök a gyűlést megnyitván, megindult emlékezik meg a veszteségről, mely az EMKE-vel szerződésben álló erdélyi ref. egyházkerület és az erdélyi magyar közéletet Szász Domokos püspök, EMKE alapító tag elhunytával érte. Indítványozza, fejjeze és intézze a családhoz részvétiratot. Egyhangul elfogadtatik.

A mult ülés jegyzőkönyve felolvasatván, hitelesítettik. T. alelnök főtítká havi jelentése szolgát tudásul.

Merza Lajos főpénztáros jelentése szerint az egyesület mult havi forgalma 16,430 ft 35 kr. összes vagyon decz. 31-én 1,280,652 ft 49 kr. szolgát örvendetes tudásul. Benkő Mihály felszólalása a mult évi zárlatnak jövő gyűlésre bemutatása kitálatba helyeztetik, s ennek alapján a f. évi költségvetés is elkészülni fog.

Majláth Gusztáv gr. erdélyi r. kath. püspök előterjesztése Miska (Gyula h. dob-rai körlelkésznek az 1899. évre is 120 ft segély kiutaltatik. Bevárando azonban a megyei választmány jelentéstétele is. Ugyancsak a róm. kath. püspök a gyergyó-tölgyesi r. kath. leányiskola 300 ft-os segélyére felvilágosztatik, hogy ez összeg csak 10 évre volt megszavazva; 3 év óta tehát az EMKE már csak rendkívüliek nyújtja ezt a segélyt.

Az utóbbi kérdéssel kapcsolatban Kozma Ferencz indítványára kimondatik a járadékos segélyek revisiója, miután a megszavazás óta az 1893. évi XXVI. t.-cz. alapján a népoktatási intézményekről államilag is történt intézkedés.

Az erdélyi ref. egyházkerület igazgató tanácsának értesítése alapján a m.-gerzei

ref. tanító évi 50 ft-os járadéka, minthogy jelenleg okleveles tanító van, a korábbi beszüntető határozat felolvasásán folyósíttatik.

A brassói ev. ref. egyházközségnek 200 ft-ot az évre is megszavaztatik.

A Gyertyánffy István-féle évi jutalom kamatainak odaítélése tárgyában átirat intéztetik az Eötvös-alaphoz, hogy a pályázatok kiírását jövőben az alapító levél értelmében eszközölje.

A vámos-udvarhelyi EMKE-iskola tanítói állása megfűrűlven, a megfelelő intézkedések megtétele a directoriumra bízatik.

A m.-n.-sombori és kis-sebesi EMKE-iskola gondnokságait felhívjuk, hogy a kisebb kiadások fedezésére az államihoz hasonló tandíjat szedjenek, vagy a közönségnek az iskola fenntartását szerződésileg biztosítsák.

A beszterezai EMKE-óvó számadásai rendben találhatók, a leltár számbavételére Csernátóni Gyula dr. kérietik föl.

A brassói áll. fa- és köipari szakiskolához az EMKE 100 ft-ot ösztöndíjára Bussi Gyárfás és Kiss János III. osz. tanulók vétetnek fel.

Szászvárosi József müncheni szobrász

akadémiai növendékek ez évre is 100 ft-ot szavaz meg a választmány.

Az EMKE-palota pinczehelyiségeiben

eszközleendő renoválások költségeire 443 ft 83 kr. megállapítottak.

Szabó Sámuel mint az irodalmi szakosztály alelnöke előadja a szakosztályhoz beérkezett népkönyvtári és daloskőri ügyeket, melyekre nézve a directorium is hozzájáruló véleményét nyilvánította. Ezek szerint megszavaztatik több népkönyvtár, melyek a már előjegyzett népkönyvtárak sorrendje szerint fognak megküldetni, a f. évi költségvetés keretén belül, mielőtt a sor rájuk kerül és a mielőbb megrendelendő könyvkészlet megérkezik és bekötve lesz. Hasonlóképpen intézkedés történik több daloskőri és irodalmi ügyre nézve.

Gyűlés végén a választmány az elnököt, ki az ülés elején a tagokat az új év alkalmából melegen üdvözölte, lelkesen megéljezte.

Gyufa az EMKE-ben.

Kolozsvár, jan. 13.

Másfél óráig tartó vitát idézett elé tegnap, az EMKE választmányi gyűlésén az „Ellenzék” három megelőző számában közreadott EMKE-gyufa ügye.

Sándor József alelnök főtítká előadta, hogy két gyufagyár folyamodott az EMKE-hez azért, hogy engedje meg, hogy „EMKE-gyufa” czimen gyufákat hozzon forgalomba.

Az elnökség tüzetes vizsgálat alá vette az ügyet és a temesvári gyufagyár ajánlatát tértotta elfogadhatónak. A gyárat Telbisz Károly kir. tanácsos polgármester vezetése alatt magyar honpolgárból alakult részvénytársaság alapította, magyar tőkével. Magyar földön termelt, vagy előállított terméket használ a gyűjtő szálak előállítására. Törökve az Ausztriából behozott ilymenü gyári termékekkel a versenyt felvenni. E tekintetben buzgalma a magyar közönség támogatását azért kéri, mert az osztrák gyárak milliókkal dolgoznak a áldozatoktól sem riadnak vissza, a mikor arról van szó, hogy egy magyar vállalatot megfojtsanak, hogy azután ők uralhassák a helyzetet. Elmondja, hogy a gyár mind magyar munkásokat alkalmaz.

A gyár készítményének első minőségű produktumát, a finomabb fajta svéd gyufát nevezte el E. M. K. E. gyufának. Ehhez köb-

méterenkint 4 fttal drágább faanyagot használ. Egyéb hozzá tartozók is drágábbak. Az eladott E. M. K. E. gyufákért 5% -ot szolgáltat be a gyár az egyesületnek. Az első hóban 15 forintot küldött %-ék czimen. A másik hóban pedig ennek kétszeresét.

A gyár több nyelven szövegezi a dobozok czimkeit, hogy a vidékek szerint különböző ajku lakosok körében is piacot hódítson produktumainak.

A gyár összes üzleti könyveibe betekintést enged az E. M. K. E.-nek s így az ellenőrzésre nézve a mód és alkalom az egyesület számára meg van adva.

Különben a társaság élén álló Telbisz Károly polgármester, egyénisége is garancia arra nézve, hogy itt egy magyar gyár megerősítéséről van szó, mely ha kellő pártolás mellett kifejlődik, hasznára válik a magyar közgazdaságnak s az E. M. K. E.-nek is százalékokban jövedelmet fog biztosítani.

Felolvassa azután főtítká a temesvári kerekedeskedelmi és iparkamara levelét is, a melyben ez a gyár szervezetről, üzlet irányáról igen szépen nyilatkozik.

Felmenti, hogy hasonló panasz, a milyen napvilágot látott, közvetlenül az Emkéhez is érkezett; ennek alapján az elnökség azonnal irt a gyárnak, melytől az a felvilágosítás jött, a mit az „Ellenzék” szerdai számába az EMKE elnöksége beküldött.

Ez bizonyítja, hogyha drágábban szolgáltatják is az EMKE gyufát, de jobb minőségben állítják azt elő.

Ferencz József püspök, miután azt látja, hogy itt egy hazai vállalat megerősítésére irányuló törekvéstől van szó, indítványozza, hogy ne fogadja el a „/”-okat az EMKE, mert ezzel esetleg abból az erőből fogad el, a mi a gyár megizmosítására szolgál.

Kuzsók István abban a véleményben van, hogy ez az 5 százalék, melyet az EMKE-nek ad, a gyárra benítólag anyagilag nem hat, Ez összeg arányában reklámoztatik a gyár és nagyobb mértékben terjed a produktuma.

Különben is az EMKE-gyufát 60 kr-ért adja itt Erdélyben, a német feliratu, kiállításra és anyagra nézve hasonló kinézésű és gyűlékonyságu szálakat tartalmazó dobozokat pedig 52 kr-ért. A gyár tehát 15 százalékkal adván drágábban az EMKE-gyufákat, 10 százalék még mindig marad annak fedezésére, a mivel az EMKE-gyufa talán többbe kerül.

(Hogy ez árak, a miket az Ellenzék keddi száma a gyár eredeti számlájából közölt, az EMKE által felheltők legyennek, idő jegyezzük a számla adatait, a név elhallgatásával. Lapszám 2660. Kelt Temesvárt nov. 26. 4879. sz. 30. cs. EMKE-gyufa 52 kr. 14 cs. szalon vörös, 9 cs. mikádó és 8 cs. regatta hüvely van meg ugyan e számlán, mely Goldmann felvétele alapján állított ki. — Szerk.)

Szóló üzleti szempontból is azt ajánlja, hogy ha már az EMKE-gyufával még egy kiállítás svéd gyufát küld az erdélyi rőszekbe, tehát magyar vidékre, küldjön magyar felirással ellátott dobozokat. (Helyeslés.)

Deák Albert felmenti, hogy az EMKE az egyezés megkötésénél a legnagyobb gondal járt el s kövessen el mindent a választmány, hogy e gyufa terjedését elősegítse.

Felitsch Arthur báró nem tartja helyesnek azt, hogy ez az ügy a sajtóban közöltetett.

Weisz József dr. ügyvéd szükségesnek látja, hogy a gyár összes produktumai az EMKE czimével láttassanak el.

Szabó Samu tanár úgy véli, hogy ez a kérdés a gyárra volna bízandó.

Szvacsina Géza polgármester a gyakorlat szempontjából nem tartja jónak a kétféle svéd-gyufát. Bármilyen jó irányu törekvése legyen a gyárnak, vagy a terjesztésre vonatkozólag az EMKE-nek, a gyakorlat azt mutatja, hogy az utazó az olcsóbb, tehát nem az EMKE-gyufát kínálja s a kereskedő is ezt veszi. (Felkiáltások: Ugy van! Így történik.)

Sándor József főtítká megjegyzi, hogy ennek elejét lehet az által venni, ha a gyár felkéretik, hogy mindkét fajta svédgyufát EMKE felirattal lássa el. A gyár e tekintetben a felmerülő óhajások teljesítése elől nem zárkózik el, hisz arra is ígéretet tett, hogy apró, zsebben hordozható dobozokat is fog gyártatni Emke czimkével (Helyeslés.)

Kuzsók István választmányi tag a felszólalásokkal szemben megjegyzi, hogy az „Ellenzék”-et s annak szerkesztőségét gyanu, vagy megrovás nem érheti azért, hogy tárgyilagos felszólalását a nyilvánosság előtt megtette. Ime, a vita eredménye mindenkit meggyőz arról, hogy a felmerült különbözetekeket felvetni szükséges volt, hogy azok megfelelőleg korrigáltassanak. E lefolyt tárgyalás helyesebb üzleti irányt adhat ama gyárnak s forgalmát lendületesebbé, erőteljesebbé teheti.

Az EMKE eszméje az Ellenzékben született meg. Bölcsőjét e lap ringatta. Szerepével ápolgatta mai napig. Akkor vagyott az EMKE zászlójára irt eszmék megvalósítására senki sem gyűjtött, mint az „Ellenzék” szerkesztősége. Az Ellenzék ama közleményében sem elnökséget, sem directoriumot, sem gyárat nem támadott, hanem tényeket vetett fel, a miket bizonyított.

Az Ellenzék szerkesztőségének férfiai mindig szeretettel és oda adással dolgoztak és dolgoznak azokért a czélakért, a melyek az Emke feladatai közé programmba vétettek és épen ezek indokolják azt, hogy felszólalásait a benső viszony daczára, elfogadtatuk, de mindig tárgyilagosan megteszi.

Ezután felszólalt még Feilitzsch Arthur báró, Sándor József, Deák Albert s az elnök ama kijelentéssel, hogy az elnökség az elhangzottak értelmében tegye meg a további szükséges lépéseket, a gyufa vitát bezárta.

ó. — n.

Ez ügyre nézve még a következő sorokat vetjük:

Az Emke igazgató választmányának tegnapi ülése hosszasan és behatólag foglalkozott az Emke-gyufák kérdésével. Hozzászóltak: Deák Albert, Feilitzsch Arthur br, Ferencz József, Kuzsók István, Merza Lajos, Sándor József, Szabó Sámuel, Szvacsina Géza és Weisz József dr. Egyhangul határozatba ment, hogy a közönség tájékoztatása érdekében közzétessék a temesvári keresk. és iparkamara következő ajánló levele, melynek alapján az Emke gyufák gyártása, helyszíni-szemle megjelölésével is elfogadtatott:

Szám 3684/98. Vonatkozással a f. hó 7-én kelt s kamaránkhoz intézett megkeresésére mindenekelőtt megjegyezzük, hogy a kértelt gyár legjobb tudomásunk szerint a legnagyobb hasonlevü vállalat hazánkban, melyet mintaszerű modern berendezésénél fogva is méltán megillet az elsőség. Mig a hazai gyárak tulnyomó részt külföldről hozatják a gyufaszálakat, s másrészt az eddig forgalomban került skatulyák kivétel nélkül az osztrák ipar termékei, addig a temesvári gyufagyár elég nagy áldozatok árán külön doboz készítő műhelyt rendelkezett.

— Mily szép szelid este! jegyzém meg. Ö nyugodtan nézett ki az ablakon; de szemében nem volt bámulat.

— Elég szép, — mondá és aztán a két kezét a vállaimra tette és lenézett reám — mert ő magasabb volt nálamnál — és lassan azt tette utánna, Gordon kisasszony, magának nagy oka van arra, hogy engemet és a kis fiamat gyűljön.

— Semmi okom kegyed vagy a gyermek ellen olyan gonosz érzelmek táplálni — válaszolám mélyen sőtörtőtt hangon.

— Mióta van ilyen? — kérdé.

— Február elején jöttünk ide — válaszolám.

— Elég idő arra, hogy Jesmond Denet megkeresse — jegyzé meg lassu hangon.

— Teljes szívemmel szeretem ezt a helyet — mondám.

— Megszokta nagy jövedelmét kapni és a roppant pénzzel azt tenni, a mit akart?

— Nem sok idő kellett hozzá, hogy azt tenni megtanuljam, válaszolám mosolygva.

— Benson ur azt mondta, hogy kegyed a birtokon sok javitást kezdett tenni, hogy betegnek, kórházat és az aggnak menhelyt épít.

— Ő igazat mondott.

— Benson ur azt mondja, hogy kegyed már is egy minta földes asszony.

— Ő nagyon jó, hogy azt mondja, — válaszolám, a büszkeség pirjával az arcomon azon gondolatra, hogy őszinte igyekezetem méltányolva volt.

— Gordon kisasszony, mondá Lady Jesmond, közelebb jöve hozzám, tudja-e, hogy én nagyon busulok? Nem azon, hogy a fiam fogja örökölni azt, a mit kegyed a saját örökségének tekintett; de azért busulok, hogy maga olyan nagy veszteséget szenvedett.

dezett be, majd pedig legutóbb nagy tőke befektetéssel a gyufaszálak készítését is meg-honosította, nyersanyagul felhasználván a Krassó-Szörény vármegyei erdőkben felfedezett igen alkalmas faanyagot. E szerint a telep első hazánkban, mely e nagy tömegben fogyasztott czikkeket egészében itthon állítja elő. Készítményei felől elmondhatjuk, hogy elismert jeles minőségűek. E hazai gyufagyár emésztő harcot kénytelen folytatni a külföldi, leginkább Cseh gyárak kartellszerű versenyével.

Az Emke igazgató választmányja tegnapi ülésében okmányok bemutatásával is meggyőződött, hogy az Emke-gyufák által a közönség érdeke veszélyeztetve nincs, annál is inkább mert a gyár összes könyveibe és levelezéseibe az Emke igazgató választmányának korlátlan betekintés van szerződésileg biztosítva. A fogyasztó közönség tehát hazafias dolgot cselekszik, ha az üzletekben, hol rendszeren vásárolni szokott, Emke-gyufát kér.

A választmány megbízásából.

Kolozsvárt, 1899. jan. 13-án.

Sándor József, t. alelnök, főtítká.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, január 13.

— Szász Károly, a dunamelléki egyházkerület püspöke — a ki testvérössese Szász Domokos püspök halála alkalmából három napot Kolozsvárt töltött, a tegnapi éjjel a 11 órai gyors vonattal Károly fia kíséretében vissza utazott Budapestre.

— Villamos vasut Kolozsvárt. A kolozsvári gőzüzemű vasutnak villamos üzeművé való átváltoztatásának ügye egy lépéssel ismét előbbre haladt. Ugyanis a vasutat birtokló részvénytársaság kérése következtében a kereskedelem ügyi m. kir. miniszter — mint már említettük — elrendelte a közigazgatási bejárást. Mint utjabban értesülünk, a miniszter a bejárás vezetésére dr. Halász László miniszteri segéditkárt küldötte ki, s a bejárás foganatosítása végett folyó hó 19-ik napját tűzte ki. A bizottság gyűlékező helyéül a városház tanács terme szolgált. A vasuti vállalat tényéről a bejárásban Gulácsi Kálmán igazgató vesz részt, ki e czélból Budapestről Kolozsvárra érkezik. A vállalatnak az a czélja, hogy az engedély kinyerése esetén a villamos üzemmel való átalakítási munkálatokat még a tavasszal megkezdeti.

— Ugron Gábor és az ex-lex.

Ugron Gábor felkereste egy független-ségi párti képviselő, hogy rábírtja arra, miszerint a vasárnap Bpsten tartandó népgyűlésen beszédet tartson. Ugron Gábor kijelentette, hogy egyelőre nincs szárdéka a politikai mozgalmakban részt venni, ha azonban az ex-lex állapot huza mosabb ideig fog tartani, ismét ki fog lépni a harcmezőre.

— Néprajzi előadás. Az Erdélyi K. Egyet. néprajzi osztálya f. hó 15-én (vasárnap) d. e. 11 órakor a városháza nagy termében néprajzi előadást tart. Program: 1. Szécsényi Lajos dr. Megnyitó. 2. Hermann Antal dr. A néprajzról általában. 3. Merza Gyula. A külföldi néprajzi muzeumokról. 4. Szécsényi Lajos dr. Bemutatása az eddigi gyűjtéseknek. 5. Nagy Lajosné. Bemutatása saját gyűjteményének. Az előadás ingyenes. Az E. K. E. az érdeklődőket ez uton hívja meg.

— Ingyenes előadás. Az iparos-segéd-munkások képzésére szervezett kolozsvári helyi bizottság 1899. év január hó 15-én (vasárnap) d. u. 3 órakor a Városház nagy-

Oly jó indulattal beszélt, hogy meghattotta a szívemet.

— Előismerem, hogy ez nagy veszteség, mondám. De az események folyamán nincs jogom panaszokdni. Igazságos, hogy a Pali fia örökölje azt, a mi jogosan az övé. Én nem látom, hogy ezért valakit hibáztatni lehetne.

Mindezeknek a fájdalमतól meglehetett volna magát kimélni, ha azok, kiknek kötelessége volt a dolgoknak utána járni, több gondot fordítottak volna a tudakozódásra — mondá.

— Igen, de azért mert Jesmond Denet elvesztettem, nem fogok minden reményemről és az élet örömeiről lemondani.

Komolyan nézett reám — olyan komolyan, hogy nem érezhettem megbántódást, midőn azt mondá —

— Maga elég szép arra, hogy jól mehessen férjhez.

— Elvesztett szerencsémeket nem fogom házasság által helyre hozni — válaszolám, de a szívem vadul dobogott és az arezom égett, a mint beszéltem. A házasság szerelmét jelentett és a szerelem Nellőt jelentette és ismét a csalogányok éneke zengett a fülemben, töle és hallottam nevemet — „Feliccia” — susogni.

— Jó, — folytató Lady Jesmond — ne beszéljünk arról, ami lehetett volna, de szorítkozzunk annak a rideg valóságra, a mi van. Midőn ide jöttem, azt gondoltam, hogy maga lesz a legkeserűbb ellenségem, hogy igényemet kétségbe vonja és perlekedik.

— A kegyed igényét senki sem vonhatja kétségbe, a ki a kis Guy arczára nézett, — válaszolám, — mert ő tökéletes kép-mása az atyjának.

(Folytatása következik.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. január 13.

Megbánás.

A tövises és narancsvirágok szerzőjétől.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” részére fordította: AMICA.

VIII.

(Folytatás.)

(13)

— Ezt alig nevezheti kegyed „pro tem-nek, mondá Benson ur. A fia messze van még a huszonegyedik születés napjától. Hány éves ő mostan?

— Szeptemberben tölti be a két évet, volt a válasz; tehát én szinte husz évig leszék regens királyné.

— És e szép helyen élvezni fogom az uralkodásomat.

Benson urra néztem és ő én reám. E szavak szerfelett különösen érintettek, mert a fiatal özvegyektől ritkán lehet hallani, hogy azon évekről, miket a férjük társasága nélkül kell eltölteniök, úgy beszéljenek, a hogy ő beszélt.

— A kusinom sokat beszélt kegyednek Jesmond Deneről? kérdém.

— Nem nagyon sokat, válaszolá.

— Haragudni látszott Sir Vilmosra? kérdé Benson ur.

— Nem, nem haragudott, ez nem helyes szó, válaszolá gyorsan. Ő bosszankodott azon, a mit alávalóságának tartott.

— Különös, hogy Jesmond százados nem tett említést a házasságról, jegyzé meg Benson ur.

Lady Jesmond nevetett, ugyan akkor felvetve a szép fejét.

— Én nem találom annak, mondá. Én szegény voltam és Sir Vilmosnak a fíához irt levelei a házasságra vonatkozólag mindig azon atyai tanácsal kezdődtek és végződtek, hogy vagyonos leányt kell feleségül venni. És szerencsétlenségemre nekem nem volt pénzem.

— Kegyed nem várhatta, hogy e világ minden jó adományát monopolizálja, mondá az ügyvéd udvariasan.

Lady Jesmond nevetett és valóban nevetése olyan volt, mint az ezüst esengése.

— Pali azt mondta, hogy Sir Vilmosnak soha sem ir a házasságról, de midőn szabadságot tud kapni, haza hoz ide. Az volt a fogalma, hogy én ellenálhatatlan vagyok és hogy Sir Vilmosnak csak meg kell látni engem, hogy szeressen — mondá Lady Jesmond, olyan kifejezéssel nézve az ügyvéd arczára, a mi a jó embert zavarba hozta. Benson ur, mit gondol? Meg nyertem volna a Sir Vilmos szeretetét? kérdé naivul.

— Félek, hogy ő aranyon kívül semmit sem szeretett, válaszolá az ügyvéd.

Lady Jesmond vidáman nevetett és a mint azt tette, egyenlő gyöngysor fogát látni engedte.

— Nem volt fogalmam róla, jegyzé meg csak hamar, hogy Jesmond Dene ily terjedelmes és hogy Sir Vilmos oly gazdag volt. Pali úgy beszélt róla, mint a gazdag emberről; de nem gondoltam, hogy ily rengeteg vagyonnal bírjon.

— Ez kellemes meglepetés, mondá Benson ur.

— Nagyon kellemes, válaszolá Lady Jesmond, vi-

életében a pénz hiánya miatt szenvedett, biztosítom önt, hogy az ilyen meglepetést teljesen tudja méltányolni.

Ezen nyilatkozatai után jobban tudtam ötöt szeretni. Látszott, hogy egykori szegénységét legkevésbé sem szegyelette.

— A pénz hiány miatt az emberek felerészenek nyomorúság az élete, folytató.

Az én szülem aránylag véve szegények voltak és már gyermekleány koromban elkellett az otthonomat hagyni, hogy a saját élelmemet megkeressem.

Benson ur azt bátorzkodott sugalmazni, hogy a világgal való korai érintkezése jellemnéka formálódását és erősödését elősegítette.

Ha az ugy van, mondá nevetve, elég hosszú tapasztalatom volt, mert nagyon fiatal voltam, midőn tanítani kezdtem.

Nem, neki nem volt ál büszkesége. Nyiltabban beszélni soha sem hallottam senkit és én nem szeretem ötöt azért.

Midőn az ebédnek vége volt, Benson urat az ő kedvenc palack o-bora mellett hag

termében rendező 9-ik ingyenes előadását Előadást tart: Boros György: „Munka és munkaszünet.”

— **A felsőlányiskola háza.** Alapítvány Ignác budapesti műépítészáé tegnapelőtt éjjel Budapestre Kolozsvárra érkezett, s mint a kolozsvári felsőbb leányiskola házának tervezője rész vett az építkezés ügyében a tanácsnál tegnap megtartott engedélyezési tárgyaláson. Ezek kapcsolatban megemlítjük, hogy az új épület a beiekintett terv szerint egyike lesz Kolozsvár leibb és impozansabb épületeinek. Az épület magas földszinttel és két emelettel fog birni. Az épület frontja a Bánffy kertnek a sétátérrel szomszédos részén lesz és pedig 75 méter szélességben. Az utca vonalától 25 méternyre befelé lesz elhelyezve, s ezt a területet parkozni fogják. Főbejárása a sétátérrel lesz. Az építéshez már a kora tavaszon hozzáfog a Hausmann és társa cég.

— **Hymen.** Báró Splény Marikát, a főúri társadalmi köröknek szépségben és kedvességben oly kiváló ifjú tagját, özv. b. Splény Gézáné Barczay Alexandrine bájos leányát, eljegyezte báró Duka es. és kir. huszár főhadnagy az 1-ső sz. huszárezredből.

— **Növendékek hangversenye.** A kolozsvári zene-conservatorium jan. hó 14-én a városi vígadó nagy termében tartja meg az évi 1-ső növendék hangversenyt a következő műsorról: 1. Saint-Saëns. Variációk Beethoven egy témája fölött. (op. 35.) két zongorán előadják: Boeskor Adrienne és Szántár Eliz. 2. Vieuxtemps. Reverie. Hegedűn előadja: Kolár Viktor, zongorán kíséri: Ditroi Margit. 3. Moszkovszky. Capriccio spagnole. Előadja: Hochbaum Margit. 4. Mendelssohn. Sulejka. Énekli: Beteg Irén. 5. Chopin Fantaisie-Improntu. Zongorán előadja: Kriza Ilona. 6. SarasateGounod. Fauszt ábránd. Hegedűn előadja: Várhelyi Béla, zongorán kíséri: Bodó Anna. 7. Liszt-Schubert. Soirée de Vienne. Zongorán előadja: Senn Otto. 8. Möhring a) Az éjhez, b) Esti dal. Két szolamu női karok. A hangverseny este fél 8 órakor veszi kezdetét. Thék Endre budapesti zongoragyáros az intézet iránti szíveségéből a hangszereket dímentesen engedi át.

— **Jubileum.** dr. Bartha János Kolozsvár tisztí főorvosa, tegnap egész csöndben ünnepelte meg 40 éves tisztí orvosi jubileumát. 1859. jan. 9-én esküdtött fel városi orvosnak és azóta szakadatlanul vezet a közegészségügyi teendőket városunkban. A városi kerületi tisztí orvosok a tegnapi nap folyamán testileg üdvözölték a lelkiileg és testileg is erőteljes ösz vezérüket 40 éves szolgálatának ünnepe alkalmával, és egy igen szép ezüst botot nyújtottak át. Dr. Veress Lajos, a kerületi orvosok legidősebbjének megható beszéde kíséretében Dr. Bartha Jánosnak.

— **Pécsi bor a brassói Orientben.** Már többször megirtuk, hogy az erdélyi részek minden falujában s a városok csaknem mindenik vendéglőjében pécsi bort mérnek. A pécsi borpancsolók most, hogy a hajtsza megindult, raktárakat tartanak más vidéken, onnan irányítják különféle pontokra a pécsi pincékben szüretelt folyadékokat. Még vannak azonban műbor gyártó cégek, a melyek borainak mesterséges voltát már konstaltálta az orsz. borvizsgáló bizottság, még is saját vignettájuk alatt árulják a vendéglősök folyadékaikat.

Néhány nap előtt egy kolozsvári orsz. borvizsgáló bizottsági tag fordult meg Brassóban az Orient szállóban. Buttellás bort kért. Elibe tesznek egy üveggel. A borvizsgáló ur le olvassa a vignettáról:

Anton Seifritz
Fünfkirchen.

Természetesen rögtön visszarendelte a folyadékot, miután tudvalevő Seifritznek csaknem minden fajta borát mesterségesen készült folyadéknak találta az orsz. borvizsgáló bizottság. Csodálkozni lehet, hogy nagyobb vendéglők még ma is mérnek ki pécsi bort.

— **Műpálinka felismerése.** Nem csak mű-bort, hanem mű-pálinkát is gyártanak évek óta. A hajdani, házilag főzött, finom seprő pálinkát kiszorította egy időben a konyak. Most a konyaknak is letitűt a csilaga, habár egy, kettő, három, négy sőt öt csillagos is hoznak forgalomba. A fogyasztó közönség tudja, hogy az a sok csillag csak megtévesztésre szánt czégre, a sok csillagos konyak pedig spiritusból készült. Most ismét a seprő pálinkához tért vissza a konyakot gyógyszerkepen használó közönség. A gyárosok igyekeznek seprő pálinkát előállítani. A forgalomba hozott ily czimű italok 9—10 része spiritusból készül. A valódi seprő pálinkát felismerni nagyon könnyű. Egy kis pohárba keveset töltünk s ebbe kis vizet öntünk. Ha valódi a seprő pálinka, elveszti átlátszó színet, zavaros és tejfehérségű lesz, mint a vízzel vegyített öttkolon, a mivel husvetkör öntözni szoktak. A nem borseprőből főzött, hanem spiritusból készült seprő pálinka azonban tölthetünk vizet, színet ez nem változtatja meg. Betegeknek fontos az, hogy valódi seprő pálinkát kapjanak, mert a mesterségesen készült pálinkában lehetnek olyan alkatrészek, melyek a szervezetre mérgező hatással vannak.

— **A kolozsvári állami tanítóképző intézet** is testületekkel megjelent Szász Domokos püspök ravatalánál. Temetésére pe-

dig kivonult az ifjuság teljes számmal, a tanári testület vezetése mellett.

— **Esiküvő.** N. Váradról írják: Örömnöpe volt tegnap Pallay Lajos előkelő, nagyváradi ügyvédnek és virilisnek és családjának. Bájos és nagyműveltségű leánya: Erzsike kisasszony ugyanis tegnap esküdtött örök hűséget vőlegényének: Urmánczy Nándornak-Kiskütkölli megye aljegyzőjének. A polgári házasságkötés, melynél hivatalos Komlóssy József gazdasági tanácsos fungált, már d. e. 11 órakor történt meg a városháza termében. Mint tanuk a menyasszony részéről Csathó Ferencz marosvásárhelyi kir. táblai elnök és a vőlegény részéről Urmánczy János földbirtokos szerepeltek. Ugyanők teljesítették a násznagykot tisztelt az egyházi esküvőnél.

— **Orsz. gyászünnepély Aradon.** Mint levelezünk írja, október 6-át nagy kegyelettel fogadják Aradon megünnepelni. Arad város közgyűlése foglalkozott tegnap ezzel a kérdéssel Barabás Béla orsz. képviselő indítványára az ünnep rendezést elhatározta s egy bizottságot küldött ki, mely foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy országos ünnep rendeztessék-e vagy ne? A bizottság tagjai ezek: Salacz Gyula polgármester, Sarlót Domokos főkapitány, Institaris Kálmán főjegyző, Virágh Lajos főmérnök, Barabás Béla. Domokos Lajos, Hász Sándor, Müller Károly, Reicher Ferencz, Simay István, Steiner Jakab, Tedeschy Viktor.

— **Silberstein Ötvös Adolf halála.** Hosszas szenvedés után ragadta el tegnap reggel a halál a magyar nemzeti közélet egy kiváló munkásságu bojnokát. Silberstein Ötvös Adolfot, pár havi betegség után, szívészélhűdésben 54 éves korában meghalt. Nagy tevékenységet a sajtóban évtizedeken át folytatott mint a *Pester Lloyd* főmunkatársa. De a politikai lapban sem a politikával foglalkozott soha, hanem az irodalommal és művészettel, s mint németül író is a magyar műveltségnek volt szószólója és terjesztője egy itthon, mint a külföldön. Bár paradoxonnak lássék, ez ugyan: Silberstein Adolf, ki az Ötvös nevet vette föl jelzésül a magyar szellemnek, mely működését áthatotta s azon lelkesedésnek, mely minden munkását nemzeti államlétünk egységessé kiépítőinek kell, hogy vezesse és vezeti is: — Silberstein Ötvös Adolf, végtele sorozatát írta meg német nyelven azon tárczáinak és egyéb czikkeinek, melyek mind a mi drámai, lírai költészetünk. kepzőművészetünk zenénk, kultur-intézményeink ismeretetését s emelkedését célozták.

Ötvös Adolf iránt nem is mulasztá el figyelmét és hálaát kifejezni a magyar irodalom sem. A *Petőfi-társaság* már régebben tagjai sorába választá.

Legjelentékenyebb érdemeket azon hatás által szerzett, melylyel a hazai irodalmat alapos és szakszerű bírálaival, méltányló elismeréseivel buzdította. Emelte az írói önértéket, összevetve a miénket a külföldi irodalommal s mint méltó küzdött tüntetve föl a nemzetközi versenyben. A Nemzeti Színház modern drámaírói közül Berezik, Bartok, Csiky, Rákosi, Dóczy premierjeit méltatta mindig tüzetesen s az újabb generáció jelesebbjeit mind; klasszikusaink közül a Katona, Vörösmarty, Kisfaludy-előadásokról emlékezett meg esetről-esetre s a világirodalom nagyságainak bemutatói bíráltta esztitikai színpadi szempontokból.

Magyarul három izmos kötetben jelentek meg dramaturgiai dolgozatai. De számos magyar költőt viszont németre fordított: Jókait, Mikszáthot, Reviczkyt, Bartóknak lefordította „Thurán Annáját” és „Kárpáti dalok” czimű kötetét.

Halála nagy veszteség a magyar irodalomra nézve, melynek külföldön kevés ember szerzett ismeretési czikkei által annyi becsületet, mint ő.

Egyleti élet.

Tanárak gyűlése. Az Országos Középiskolai Tanáregyesület Kolozsvári Köre IV. rendes felolvasó gyűlését szombaton, január 14-én d. u. 6 órakor tartja meg a polgári fiúiskolában. A gyűlés tárgyai: 1. Folyó ügyek. 2. A polgári iskolák reformja (a mult gyűlésen megindult vita befejezése). 3. Dr. Csengeri János felolvasása: „École normale supérieure” czímmel. — A gyűlés után áldomás lesz.

— *Az „Erdélyi Múzeum-Egylet” bölcselet-, nyelv- és történettudomány szakosztálya* 1899. évi január hó 14-én (szombaton) d. u. 5 órakor a régi megyeháza 2-ik számú tantermében havi ülést tart. Tárgyai: 1. Dr. Ferenczy József: Berzeviczy „Italia”-járól. 2. Dr. Moldován Gergely: „Alsó-Fehérmege román népe” bemutatása. 3. Dr. Szádeczky Lajos: Apór Péter végrendelete. 4. Folyó ügyek.

Gyászrovat.

Körösy András, a kolozsvári Nemzeti Színház főfűtője meghalt. Ki ne ismerte volna az öreg Körösy? Azt hisszük, minden színházlátogató s talán az ország egész színesszenerációja, hiszen az öreg Körösy volt legrégibb embere a színháznak: 50 év óta

szolgált becsülettel ezt az intézetet. Most az öreg fűtő a hideg sirba tér pihenni, de nem lesz hideg neki a sir, mert nagyszámu rokonainak, ismerőseinek és a közönségnek, szíval mindnyájunknak meleg szeretete és részvéte kíséri sirjába.

Jótékonyág.

A kolozsvári kereskedelmi társulat b. s. p. kórodájának tñts. Tanács József gyógyszerész ur hét forintot volt szives adományozni, melyért e helyen is halás köszönetet nyilvánt, Kolozsvárt, 1899, jan. 6.

Az elnökség.

A „Rongyos Egylet” részére újabban adakoztak pénzben: Br. Bánffy Zoltánné 20 frt., Br. Horváth Kálmán 10 frt. Fogadják a nemesszívű adakozók halás köszönetünk nyilvántását. A „Rongyos Egylet” nevében. Gr. Lázár Istvánné alelnök, Elek Gyula titkár.

A „Mária Valéria” leányárvaház karácsonyfájára adakoztak:

Br. Bornemissza Ignáczné 5 frt. Sigmond Dezsőné 3 frt. Gerstenheim Tamás 1 frt. Korbuly Bogdáné, Barscai Domokosné, Szigethy Miklósné, Kiss Sándorné, Király Gyula, Tamási Tamás — Vojth Miklós — Sárga Gergely étel és ruhaneműeket adakoztak. Báró P. Horváth Kálmán, karácsony alkalmából két árának betéti könyvére 5—5 frtot ajándékozott. Fogadják a nemes lelki adakozók a választmány halás köszönetét.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai, és sürgöny-levelei.)

A békefeltételek átadása.

Budapest, jan. 13.

Szilágyi Dezső, *Csáky* Albin gróf és *Andrássy* Gyula gróf országgyűlési képviselők tegnap este 5 órakor megjelentek a miniszterelnökségi palotában és *Bánffy* Dezső báró miniszterelnökönek, a ki *Fehérváry* Géza báró honvédelmi miniszterrel és *Lukács* László pénzügyminiszterrel volt együtt, átadták az egyesült ellenzéki pártoknak a parlamentti ellentétek békés kiegyenlítése érdekében írásba foglalt kívánságait.

A miniszterek, a kik hosszabb időt töltöttek a nevezett képviselők társaságában, a velők között kívánságokat ad referendum vettek.

Népgyűlés.

Budapest, jan. 13.

A vasárnap tartandó tiltakozó népgyűlést az Új épület terén tartják meg.

A népgyűlés rendezői tegnap jelentették be a gyűlést Rudnay Béla főkapitánynál. Az egyetemi hallgatók tudatták a rendezősséggel, hogy a gyűlésen részt vesznek. Azonkívül bejelentették részvételüket az upesti, rákos-palotai függetlenségi körök, valamint 51 munkás egyesület.

A szocziál-demokrata párt erősen készül a tiltakozó gyűlésre.

A királynál.

Budapest, jan. 13.

Bánffy Dezső, *Fehérváry* Géza és *Lukács* László miniszterek holnap este Bécsbe utaznak.

Vasárnap délelőtt előterjesztik a királynak az ellenzék békefeltételeit.

Halálozás.

Bpest, jan. 13.

Falkenhayn Gyula reichsrathi képviselő, a ki Ausztriában számos éven át földmívelésügyi miniszter volt, meghalt. Falkenhayn 70 éves volt a híres lex-Falkenhaynnek, vagyis az osztrák parlamenti szájkosár-rendszernek indítványozója.

Szerencsétlenség.

Bécs, jan. 12.

Andorffy Pétert a pécsi nemzeti színház buffóját, ki Kolozsvárt is sokáig szerepelt, megrendítő csapás érte. Ma délben anyósa Tájékerety Miklósné honvédszázas özvegye saját lakásában, hol betegyágyban fektűt, elégett. Az ágy mellett gyertya égett, ettől gyuladt meg a takaró, majd pedig az ágy. Tájékeretyné, a ki morfinista lévén és így teljesen erőtlen volt, nem menekülhetett. Valószínű azonban, hogy öngyilkossággal akart ssenvedéseitől szabadulni, mert szobájában sohsem volt gyertya és azt maga vitte be a szobába, mialatt Andorffy és neje a színházi próbán részt vettek.

Román-bolgár egyezmény.

Bukarest, jan. 12.

A hivatalos lap közzé teszi a Bulgá-

riával kötött kereskedelmi egyezménynek egy évre való meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot.

A franciaországi események.

Páris, jan. 12.

Jóllehet ma nem volt minisztertanács, Freycinet hadügyminiszter és Lebret igazságügyminiszter mégis elmentek a belügyminiszteriumba, hogy Dupuy miniszterelnökkel tanácskozzanak.

Hir szerint Mazeau, a semmitőszék első elnöke, két semmitőszéki birot fog kiküldeni, hogy őt a tegnap elhatározott vizsgálatban támogassák.

A pestis.

Kalkutta, jan. 12.

Itt több pestis eset fordult elő. Az indiai államtitkárt és a külföldi kormányokat értesítették a pestis fölléptéről.

Szerencsétlenség egy nyomdában.

Nagy-Szeben, jan. 12.

Egy idaváló könyvnyomdában tegnap borzasztó szerencsétlenség történt. A elektromotoros gyorsajtónál a gépmester utastította az egyik hajtogatóleányt, hogy egy elszakadt fonalat a gép alatt varrjon össze. Mielőtt a fölszólított munkásnő a parancsot teljesítette volna, Geiger Paula segédmunkásnő a gépkocsi és a kinyomott lapok számára való asztal közé bujt. A gépmester nem látván meg maga mellett a fölszólított leányt, nem állította meg a gépet. Geiger Paula fölemelte a fejét, de ugyanabban a pillanatban visszajött a gépkocsi és a leány fejét az asztalhoz lapította, úgy, hogy a szerencsétlen teremtes szörnyet halt.

Szilágyi Sándor meghalt.

Budapest, jan. 13.

Szilágyi Sándor történettudós, a magyar kir. egyetemi könyvtár igazgatója, hosszabb betegség után az éjjel 11 óra 20 perczkor szívészélhűdésben meghalt.

Szilágyi, mint az „Ellenzék”-ben már említve is volt, huzamos idő óta betegeskedett.

Allapotában azonban tegnap óta aggasztó fordulat állott be. A mitől orvosa félt, az bekövetkezett. Tegnap reggel felé egy kissé elszenderedett és majdnem délig nyugodtan aludt. Azon tul a halállal vívott meg.

Szilágyi Sándor Kolozsvár szűlötté. Apja a kolozsvári ev. ref. iskolánál tanár volt.

Az elhunyt 1827. aug. 30-án született. Kolozsvárt végezte az iskoláit is. Önszorgalomból idegen nyelveket tanult. Tizennyolcz éves korában a kolozsvári törv. kir. táblán imok lett. Ekkor már lefordította a „Czopf és kard” czimű historiai vigjátékot.

A másik évben már a főkörmányszék-nél kanczellárius lett, majd hites jegyző és fogalmazó rövid idő alatt.

A márcziusi mozgalmak után nemzetőr. Névtelenül ekkor írta meg Forradalmi mozgalmak Bécs-Pest-Kolozsvárt 1848. azután a Pest-kolozsvári forradalmat tárgyzó füzetit.

November 17-én Szabó Samu tanárral, mint honvédek, együtt mentek Szolnokig.

A szabadságharcot karddal és tollal szolgálta, hol a fővárosban, hol a vidéken.

A szabadságharc leveretése után Bemmel távozni akart a hazából, azonban az öreg apó több megbizást adott a miért itthon maradt s a miknek itthon pontosan meg is felelt Szilágyi.

Egymásután adta ki az abszolutizmus alatt a forradalomról írt könyveit és füzetit. E művek egy egész könyvtárt tesznek ki. Becses és nagy értékű művei a magyar történet irodalomnak. Mőhon olvasta azokat a közönség. Lefordították németre és több más nyelvre.

E munkák miatt folyton meggyűlt a baja az osztrák kormánnyal. Igen sokszor állott a börtön küszöbén. Édes apja, a ki az akkori kormánynak hive volt, mindannyiszor megmentette.

Utóljára megvontak tőle minden jogot könyvek kiadására.

Ekkor, 1852-ben Kecskeméten professzor lett. A következő évben a nagy körösi iskolához hívták meg.

Tanárkodása alatt is folyton történet-irodalmi munkák írásával foglalkozott.

1867-ben Eötvös miniszter kinevezte a kultus ministeriumhoz titkárnak.

Ez állásában még nagyobb mérvben érvényesítette tudását és kiváló tehetségét.

A magyar nemzet története czimű szép illusztrált munka létrejövele is az ő nevéhez fűződik.

Egész történeti iskolát alapított, melyért kitüntetések, czimeket nyert s az egész művelt magyar nemzet rokonszenv és hála-lája fonódik koszoruba, halhatatlan emléke fölé.

Országgyűlés.

Budapest, jan. 13.

A képviselőház mai ülése ujra névszerinti szavazásokkal telt el. A jegy-

zőkönyvhez több képviselő újabb módosítást nyújtott be.

Mialatt a teremben a szavazás folyik, a folyosókon rendkívül élénk élet uralkodik. Mindenféle kisebb-nagyobb csoportok verődnek össze s nagy tüzzel tárgyalják a békefeltételeket.

A miniszteri szoba valóságos buszujáró hely.

Legelőbb Tisza Kálmán surran be.

Nagyon sokáig ül bent. Mikor kijött, a folyosón az ellenzék utánna morogta: **békebontó.**

Tisza után Falk Miksa, Széll Kálmán, Radó Kálmán, később Tisza István keresik fel e miniszteri szobát.

A mint az ajtó Tisza István gróf után becsapódik a folyosón e megjegyzés hallható: **most sütik ki, hogy miként játszik ki az ellenzékét.**

Mindezeknél azonban egy sokkal érdekesebb hirt beszél a folyosó.

Ugyanis, mint hírlik, Bántfy miniszterelnök vasárnap a Hentzi-ügyről is referálni fog a királynak.

A kérdést egy vélik megoldani, hogy igenis tegyenek a kadét oskolába egy szobrot, de egy új emlékoszlopot.

Egyesítsék a osztrák és magyar esleketek porait. Efelé emeljenek egy új monumentumot s annak négy sarkára magyarul és németül vessék rá egész általánosságban az esleettek emléket.

A Hentzi-szobrot pedig elvinnék a Stockerau melletti Wetzendorfba—Heldenbergre, a hol Winpfen és Radetzky szobrai állanak.

Hir szerint ez eszmét egy a függetlenségek, mint a katonai notabilitások pártolják.

Ujabb hírek.

Budapest, jan. 13.

A legujabb hír szerint Széll Kálmán tudatta a dissidensekkel, **hogy a békének elengedhetetlen feltétele a házszabályok revíziója és pedig különösen a névszerinti szavazások szigorítása.**

Enélkül nem is tárgyalnak.

A kormány különben csak a jövő hét elején felelhet a béke pontokra.

Nem felelhet pedig azért előbb, mert koronatanács lesz ez ügyben.

Budapest, jan. 13.

Bánffyt ma illetékes egyének felszólították, hogy mondhatott tegnap olyan harczias beszédet a fővárosi diszpolgári oklevél átadónak, ha igazán akarja a békét.

Bánffy azt felelte, hogy a beszédet 4 órakor mondta, mikor még nem ismerte a békefeltételeket.

Ha ismerte volna, nem mondta volna.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Gazdák figyelmébe! Az „Erdélyi Gazda” január 1-től mint hetilap jelenik meg. — Felelős szerkesztő: Tokaji László, társzerkesztő: Jakab László. Czikkeit a legtekintélyesebb praktikus gazdák írják. A lap minden közleménye eredeti és a mai viszonyainak, különleges érdekeinket szolgálja és védi. Előfizetési ára 1 évre: 6 frt., félévre: 3 frt., negyed évre: 1 frt 50 kr. Előfizetések postautalványon: a kiadóhivatal címére (Kolozsvár, Belközép-utca, 11. sz. al) intézendők. Mutatvány-számot egy levelező lapon eszközöndözöl kérésre bárkinek ingyen küld a kiadóhivatal. Előfizetések mielőbb beküldendők, hogy a lap az első szám-lót megküldhető legyen. 6—16.

T. cz.

Tisztelettel hozom a n. é. közönség b. tudomására, hogy tűzvész folytán elpusztult **bor** és **sőr** csarnokom nagy költségek árán helyreállítván és jó izléssel újonnan berendezetvén, most már a n. é. közönségnek minden tekintetben rendelkezésére áll.

Midőn tisztelettel kérem, hogy szives látogatásukkal megtisztelné méltóztassanak, biztosítom egyben a n. é. közönséget, hogy ugy mint eddig, a jövőben is izletes **ételek**, valamint valódi és jóízű **italok** minden időben a legpontosabb kiszolgálás mellett lesznek nálam kaphatók.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve vagyok

tisztelettel

RÁCZ JÁNOS,

vendéglős, Főter 23.

2—3

Meghívó közgyűlésre.

A „Kolozsvármegyei takarékpénztár részvénytársaság”

Kolozsvárt, 1899 év január hó 28-án délután 3 órakor a hivatali helyiségben (Wesselényi Miklós utca 8. szám alatt)

Rendes közgyűlést

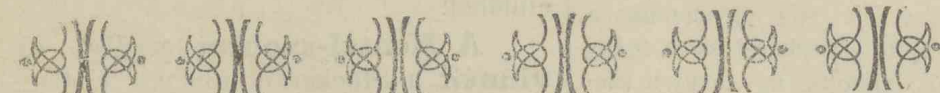
tart, melyre a részvényesek meghívottnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatóság jelentése.
 2. Felügyelő bizottság jelentése.
 3. Mérleg előterjesztése s annak megállapítása.
 4. A nyereség felosztása feletti határozat az igazgatóság-nak a felmentvény megadása.
 5. Felügyelő-bizottsági tagok választása.
 6. Indítványok.
- Megjegyeztetik: az alapszabályok 22. §-a alapján a részvényeseknek a közgyűlést megelőzőleg fog igazoló jegy kiadatni.
- Kolozsvár, 1898 Január hó 12-én.

Kolozsvármegyei takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága.

31. 1—1

Hirdetmény.

Az Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank Részvénytársaság

VII. rendes közgyűlést

1899. január 29-én d. e. 10 órakor tarja meg Kolozsvárt beltorda utca 1/3. szám alatti (Takarékpénztári épület) saját helyiségében, melyre a részvényesek ezennel meghívottnak

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés az 1898-ik évi üzletéről.
 2. Az 1898-ik évről szóló zárszámadás (vagyonmérleg és veszteség-nyereség számla) előterjesztése, valamint a felügyelő-bizottság arra vonatkozó jelentésének bemutatása.
 3. Határozat a zárszámadás jóváhagyása, valamint a tiszta nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági és felügyelő bizottsági javaslat tekintetében.
 4. Határozathozatal a felmentvény megadása iránt.
 5. Öt felügyelő bizottsági tagnak egy évre leendő megválasztása.
 6. Indítványok.
- A t. részvényesek figyelmébe ajánlatik, az intézeti alapszabályok 69. §-a értelmében a közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhat szavazati jogot, ki részvényeit a nem esedékes kamatszervizyonnyal együtt 8 nappal a közgyűlés megtartására kitűzött nap előtt, az intézeti pénztárnál leteszi és erről elismervényt és igazoló jegyet kap.

Kolozsvárt, 1899 január 11.

33. 1—1.

Az Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank Részvénytársaság Igazgatósága.

Mérleg-számla. Tartozik: Pénztári készlet 24131.86 frt, Osztrák-Magyar bank giro számla 854.04 frt, Jelzálog számla 2.724.350.90 frt, Záloglevél készlet számla 5% 324874.66 forint, Záloglevél készlet számla 4 1/2%-os 138950.— frt, Záloglevél biztosító alap értékpapír számla 21061250 frt, Értékpapír számla 5195.— frt, Váltószámla 144050.34 frt, Jelzálog annuitások számlája 76287.10*, Felszerelések számlája 1200.— frt.

Követel: Részvénytőke és biztosító alap 400000 frt, Rendes tartalék alap 45110 frt, Rendkívüli tartalék alap 12600 frt, Nyugdíj alap 4856 forint, Kibocsátott 5% -os záloglevelek 2.195.400 frt, Kibocsátott 4 1/2% -os záloglevelek 262.300 frt, Kisorsolt 5% -os záloglevelekre 44700 frt, Kisorsolt 4 1/2% -os záloglevelek 3900 frt, Kisorolt 4 1/2% -os községi kötelezők 2000 frt, Jelzálogkölcsonvénvők biztosító alapja 33407.35 frt, Betét számla 57545.14 frt, Záloglevél szelvénytartalék 50549.50 frt, Részvény szelvény számla 190 frt, Engedményezett jelzálog kölcsönök 293.983.58 frt, Bekebelezési illetékek 3521.95 frt, Különfélék folyó számlája 167.666.84 frt, Előre fizetett jelzálog kamatok 21035.90 frt, Nyereség 51740.14 frt.

Veszteség nyereség számla. Tartozik: Tisztviselői fizetések, lakbér-illetmények, nyomtatványok hirdetések, bélyeg és postai kiadások 15339.51 frt, Adó és illetékek 7189.34 frt, Betétek utáni kamatok 1839.24 frt, Betétek utáni kamat adó 183.21 frt, Engedményezett jelzálog kölcsönök kamatai 8211.11 frt, Felszerelések után leírás 343.50 frt, Nyereség 51740.14 frt, Követel: Nyereség áthozat 189 év ról 1472.11 frt, Záloglevelek kamatai 20136.67 frt, Adó mentes értékpapírok kamatai 11418.30 frt, Váltók kamatai 6240.99 frt, Betétbe helyezett tőkék kamatai 10634.77 frt, Összes jutalékok és jelzálogkölcsön üzletből nyereség az eladott záloglevelek és egyéb értékpapírokra 34943.21 frt.

Egyidejűleg ezennel közhírré tétetik, hogy az 1898-ik év decz 31-én:

1. Az intézet forgalomban levő 5% -os zálogleveleinek összege 2.195.400 frtot, a 4 1/2% -os záloglevelek összege pedig 262.300 frtot, tehát az egész záloglevél forgalom 2.457.700 frtot tett, megjegyezve, hogy a legközelebbi alapszabályszerű kisorsolás 1899 május havában fog megejteni.
 2. Az előbbi pontokban kiténtetett záloglevelek biztosítékán az intézet tárczájában levő jelzálogos követelések összege 2.430.367 frt 33 kr. tett ki.
 3. Az intézet tárczájában levő jelzálogos kölcsönök alapján az intézet javára lekötött jelzálogok összértéke tett 6.163.930 frtot.
 4. A záloglevelek külön biztosítására rendelt és az 1876. évi XXXVI. t. cz. értelmében elkülönítve kezelt alap értéke, a folyó kamatokkal együtt tett 210.612.50 frtot. Ezen alap a magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankjának 415000 korona u. é 4 1/2% -os kamatozó zálog-leveleiben van elhelyezve.
- Kolozsvárt, 1899 január 11.

Az Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank Részvénytársaság Igazgatósága.

*) Ezen összegből 7237 frt 20 kr. jogerős vételár felosztás alapján kintalás alatt áll; 372.42 frt illetéket képez, 44127.53 frtnyi egyes ráták vagy rátatörések névre pedig igazgatóságilag engedélyezett haladék.

Sz. 1726—1898.

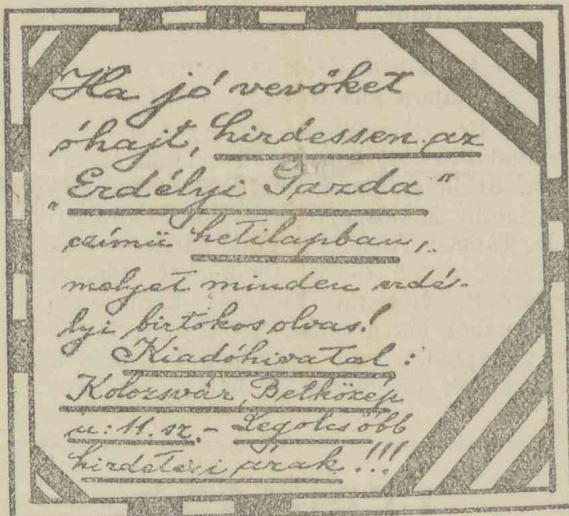
Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1897 évi 11536 számú végzése következtében Sipos Gábor ügyvéd által képviselt Kolozsvármegyei takarékpénztár javára Pungutz Manó ellen 135 frt s járuléka erejéig 1898. évi január hó 15-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 856 forintba becsült következő ingóságok u. m. butor, kővér disznó nyilvános árve részen eladottnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. járásbírósa 1898. évi V. II. 1002. sz. végzése folytán és eddig összesen 14 frt 94 krban bíróság már megállapított hátralek költségek erejéig nagy utca 2. sz. a. alperes lakása leendő esz közlésére 1899 évi január hó 16. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitétik s ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §. értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becslésről alul is elfognak adadni.

Kelt Kolozsvárt, 1898. évi január hó 3. napján.

Pap Jenő,
kir. bír. végajtó.

11. 6—10

Jelzálog-kölcsönöket 4%-ra,
Váltó-kölcsönöket 5%-ra,
Személyhitel-kölcsönöket 6%-ra
ajánl mindenhol

a „Bankegyesületi képviselőség,”

Budapest, Podmanizky u. cz. 59. 27. 3—3

32. 1—1.

Haszonbérbe birtok.

Háromszékvármegyében Szotyor községben 7 kilométerre Seps-Szentgyörgytől Nagy János nyug. miniszteri tanácsosnak 120 kat. hold szántóból, 40 hold lászálóból, azonkívül erdő és legelő részből álló a falu közelében közlekedő tagosított birtoka 4 szobás ur. lakással, munkái házakkal és gazdasági épületekkel 1899. április 24-dikétől, vagy Juniustól kezdve több évre bérbeadó.

A birtokot megmutatja Sutyorban özvegy Nagy Károlyné tisztje. Részletesebb felvilágosítás ad Seps-Szentgyörgyön Nagy Dénes árvaszéki úrnök és a tulajonos Budapesten — II. kerület lánczid-utca 4. 18. 2—3

Dicsérő oklevél Alapítva 1857. Er me k

VINCZE JÓZSEF

legnagyobb sücsáru raktára

Kolozsvárt, Belközép-tca 10. sz. Minorita-rend ház.

Kaputók:

Legjobb női szőrme kalapok, apák, Muffok, Boák, Gallérok, Rád és utazó bundák, mindennemű bőrök, egész és méter számban, új megrendelések bármely szakmájú vágó elkészítése és javítása elvégeztetik, továbbá férfi sapkák, bűd és hosszú városi kabátok, utazó bundák, vadász kesztyűk, láb tak s. t. b. mint saját készítményeim rttáron.

Saját szücsmühelyemben

magam felügyelte alatt készített jó munkáért és annak gyors előállításáért felelősséget válllok, melyeket a t. helybeli- és vidéki vevő és megrendelő közönség figyelmébe ajánlván, mentől szívesebb látogatásokat kerve maradtam

Tisztelettel

Vincze József
szücs.

Eladó új házastelek!

Monostor-utczában, napsoron 77. szám.

12 év adómentes!

Utcára bolt, 4 szoba, konyha, vízvezetékkel, fürdő-szoba, mosó-konyha vízvezetékkel, egy pincze és ty pincze raktárak, terjedelmes kerttel és gumölcsfákkal. 932. 12—15

Értekezhetni fentirotal.

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, hogy a

„Kolozsvári gőzfaapritó- és tűzifaraktár vállalatot”

megvásároltam és hogy ezentul ezen üzletet én vezetem, főgyökézzel lévén arra — hogy t. közönség bizalmát ezen üzlet szolid és pontos vezetésével is magamnak mindentor kinyerjem.

KLEMM PÁL.

TÜZIFA ÁRJEGYZÉK:

	Felapritott fa	Aprított (hasábbfa)
	m.m.-ként. 1 öl 4 köbméter.	1 öl köbméter.
I. osztályu nem usztatott hasábbos bükkfa	75 kr.	11 frt 50 kr.
I. osztályu usztatott hasábbos bükkfa	70 kr.	10 frt 50 kr.
I. osztályu fiatal hasított tölgyfa	70 kr.	10 frt 50 kr.
Szép közepvastagságú hántott tölgyfa	70 kr.	10 frt 50 kr.
Vékonyabb hántott tölgyfa	70 kr.	10 frt 50 kr.
		7 t — kr.

Házhoz szállítva: a: árak ölenkénti rendeléseknél 1 forinttal, felapritott fa métermázsánkénti megrendéseknél 5 krajczár métermázsánként drágábban értetnek. A felapritott fa díjtalanul a kamarába vagy pinczébe le lesz rakva.

Kocsi-rakomány megrendéseknél:

10000 kgr. első osztályu nem usztatott hasábbos bükkfa	49 frt.	10000 kgr. szép közepvastagságú hántott tölgyfa	44 frt.
10000 kgr. első osztályu usztatott hasábbos bükkfa	44 frt.	10000 kgr. I. osztályu hasított tölgyfa	44 frt.

a kolozsvári vasuti állomáson kocsiába átvadva, házhoz szállítva 10000 kilogrammonként 7 frttal drágábban.

Viszonylatoknak minden ártól kezdve megfelelő árendeményt nyújtok!

Rndeléseket lehet tenni: a gőzfaapritó telepén. Telefon szám: 335 és irodámban külmenos-tor-utca 116. sz. Telefon szám: 79. 1025. 6—25.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni a Solymosy és Kösch czég alatt vezetett

Gazdasági gépgyár és vasöntődére,

hol készitnek teljes szeszgyári berendezéseket, malmokat, gőzszivattyukat, turbinákat, mindennemű gazdasági és épület öntvényeket u. m. oszlopokat, csigalépcsőket stb.

Elvállaljuk mindennemű gepek vagy géprészek javítását a legjutányosabb árak felszámítása mellett.

Eke és szelelő Rosta gyártására egész külön osztályt renteztünk be, melyet a legmeszszebb menő jótállással adunk.

Raktáron tartunk mindennemű gazdasági gépet és techncai cikkeket.

Tervezettel és költségvetéssel készséggel szolgálunk. Szaves partfogásokat kéri

Solymosy Olivér

gyártulajdonos

553, 40—